

Statenvoorstel

Vergaderdatum GS: 21 november 2023

Portefeuillehouder: Van Leeuwen

Uiterlijke beslistermijn: 1 juli 2024

Documentnummer: PZH-2023-842293983

Onderwerp

Wijziging gemeenschappelijke regeling DCMR

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

Op 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen gewijzigd. Deze wijziging heeft als doel de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen en de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraden en Provinciale Staten in relatie tot hun gemeenschappelijke regelingen te versterken.

Een aantal van deze wijzigingen is op 1 juli 2022 direct in werking getreden, maar een ander deel zal binnen twee jaar na inwerkingtreding verwerkt moeten worden in alle gemeenschappelijke regelingen, waaronder in de gemeenschappelijke regeling Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond (DCMR). Dit vergt een besluit van de deelnemers in de regeling: de colleges van B&W van de deelnemende gemeenten en van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland. Zij hebben daarbij de toestemming nodig van hun vertegenwoordigende organen.

In dit wijzigingsbesluit is voorts een aantal technische verbeteringen doorgevoerd. Ook het nieuwe wettelijk kader van de Omgevingswet is opgenomen. Als gevolg van herindeling van gemeenten is de fusie van de Brielle, Hellevoetsluis en Westvoorne tot Voorne aan Zee verwerkt en is de lijst van deelnemers ook geactualiseerd. Verder is de rechtspositieregeling personeel in lijn gebracht met de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren.

Algemeen

Het algemeen bestuur van de DCMR heeft een conceptwijzigingsvoorstel vastgesteld en biedt dit aan voor zienswijze aan de Provinciale Staten.

In het wijzigingsbesluit en de toelichting daarop, geeft DCMR een nadere uiteenzetting over de voorgestelde wijziging. Wij kunnen ons vinden in de voorgestelde wijzigingen met betrekking tot enerzijds het versterken van de positie van Provinciale Staten bij besluitvorming en anderzijds het functioneren van de regeling zelf. De voorgestelde wijzigingen van de regeling leiden niet tot een extra financiële belasting voor DCMR, noch tot extra belasting qua arbeidscapaciteit. Desondanks stellen wij u voor om wensen en bedenkingen te uiten voor wat betreft het onderwerp actieve informatieplicht.

Toelichting op de wijzigingen

De wijzigingen die rechtsreeks volgen uit de wet en dientengevolge van rechtswege gelden, zijn in het hiernavolgende niet nader toegelicht. Voor zover nodig, kan worden verwezen naar de toelichting door DCMR op het wetsvoorstel.

De bijlage 'Geconsolideerde versie Gemeenschappelijke Regeling DCMR' betreft de huidige GR inclusief de voorgestelde wijzigingen, die tevens als was-woordt tabel kan dienen.

Hieronder volgt een korte toelichting met betrekking tot een aantal wijzigingen waar de gewijzigde Wgr ruimte biedt voor bestuurlijke keuzes. Deze zijn:

1. De zienswijzprocedure bij 'andere besluiten' dan de ontwerpbegroting;
2. Afspraken over burgerparticipatie;
3. Invulling van de actieve informatieplicht;
4. Afspraken over evaluatiemomenten;
5. Verruiming van termijn in de begrotingscyclus;
6. Aanscherping afspraken uittreding.

Ad. 1 Zienswijzprocedure bij 'andere' besluiten dan de ontwerpbegroting

Naast de jaarlijkse zienswijzen op de ontwerpbegroting van de GR, biedt de nieuwe Wgr tevens de mogelijkheid om zienswijzen te geven op andere bestuurlijke besluiten binnen DCMR.

DCMR geeft aan dat andere besluiten (dan de ontwerpbegroting) van DCMR die voor een zienswijzprocedure in aanmerking kunnen komen, niet op voorhand te bedenken zijn. Wel wordt als voorbeeld het meerjaren programma (MJP) aangehaald. Om in specifieke gevallen de mogelijkheid open te laten om raden en Provinciale Staten toch vooraf te betrekken in de besluitvorming, wordt aan artikel 15 van de GR DCMR een derde lid toegevoegd. In dat lid wordt bepaald dat wanneer het Algemeen bestuur daar aanleiding toe ziet, het bestuur kan besluiten tot een zienswijzenprocedure. Voorgesteld wordt om hier geen wensen en bedenkingen op te geven.

Ad. 2 Afspraken over Burgerparticipatie

Participatie wordt steeds belangrijker gevonden in Nederland. Het bestuur van DCMR stelt weliswaar zelf geen beleid of verordeningen vast die ingezetenen binden. DCMR is vooral een uitvoeringsgerichte gemeenschappelijke regeling, maar heeft burgerparticipatie hoog in het vaandel staan.

Om in specifieke gevallen toch de mogelijkheid open te laten om burgerparticipatie toe te passen, wordt aan artikel 15 van de gemeenschappelijke regeling van DCMR een vierde lid toegevoegd, inhoudende dat het Algemeen bestuur ertoe kan besluiten om ingezetenen van de deelnemers of andere belanghebbenden te betrekken bij de besluiten die zij neemt, en de manier waarop dat gebeurt. Voorgesteld wordt om hier geen wensen en bedenkingen op te geven.

Ad. 3 Actieve informatieplicht

DCMR voegt een bepaling toe met betrekking tot actieve informatieplicht (artikel 17, vierde lid van de regeling van DCMR). Ook wordt een bepaling toegevoegd over het openbaar maken van documenten van het dagelijks bestuur (artikel 17, vijfde lid van de regeling van DCMR). Als gevolg van de Wet open overheid zullen de stukken van het bestuur in de toekomst te vinden zijn op open.overheid.nl.

Hier kan gedeeltelijk mee worden ingestemd. In de commissievergadering BMM van 4 oktober 2023 hebben de Staten hun wensen tot verdere aanvulling/aanscherping uitgesproken. Er bestaat behoefte om de opgenomen bepalingen aan te vullen en een bredere invulling te geven aan de actieve informatieplicht van besturen richting vertegenwoordigende organen, colleges en staten van de deelnemers en/of haar leden.

Gelet op de Wet open overheid en artikel 17 van de Wet gemeenschappelijke regeling waarin bepalingen zijn opgenomen over wat, de wijze waarop en aan wie inlichtingen en informatie dienen te worden verstrekt, bestaat de voorkeur om ook onderstaande artikelen en bepalingen bij de DCMR in overweging te geven en voor te leggen aan het algemeen bestuur ter besluitvorming en wijziging van de huidige regeling.

In de gemeenschappelijke regeling kunnen de volgende bepalingen worden opgenomen:

Artikel <artikelnummer nader in te vullen> Openbare stukken

Lid 1: De vergaderstukken en verslagen van het algemeen bestuur worden actief openbaar gemaakt overeenkomstig het bepaalde in de Wet open overheid.

Lid 2: Besluitenlijsten en andere documenten van het dagelijks bestuur worden openbaar gemaakt overeenkomstig de bepalingen uit de Wet open overheid.

Artikel <artikelnummer nader in te vullen> Actieve informatieplicht

Lid 1: Het bestuur van de omgevingsdienst verstrekt zo spoedig mogelijk aan de vertegenwoordigende organen, colleges, raden en provinciale staten van de deelnemers schriftelijk alle inlichtingen die door een of meer van hen worden gevraagd. De wijze waarop hier uitvoering aan wordt gegeven, staat beschreven in de reglementen van orde van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur.

Lid 2: Het bestuur van de omgevingsdienst geeft aan de vertegenwoordigende organen gevraagd en ongevraagd alle inlichtingen die nodig zijn voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid, met dien verstande dat:

- a. het bestuur dat het aangaat het meest geëigende middel bepaalt waarmee het de betreffende inlichtingen geeft. Bij niet spoedeisende zaken ziet de provincie dit graag opgenomen als vast onderdeel van de gebruikelijke bestuurs- en/of managementrapportages. Dit onderdeel van de rapportage zal gedeeld worden met PS;
- b. het bestuur kan ertoe besluiten om bijeenkomsten te organiseren waarin aan de vertegenwoordigende organen inlichtingen worden verstrekt;
- c. het bestuur de leden van het algemeen bestuur, en zo nodig ook de deelnemers, altijd in kennis stelt van de aan de vertegenwoordigende organen gegeven inlichtingen.

Lid 3: Een lid van het algemeen bestuur verschaft aan het college en/of provinciale staten dat hem heeft aangewezen alle inlichtingen die door dit college of staten of door één of meer leden daarvan worden verlangd, op de binnen die deelnemer gebruikelijke wijze.

Lid 4: Een lid van het algemeen bestuur is aan het college of staten dat hem heeft aangewezen verantwoording verschuldigd voor het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid.

Lid 5: De leden van het dagelijks bestuur leggen zowel gezamenlijk als ieder afzonderlijk verantwoording af aan het algemeen bestuur voor het door het dagelijks bestuur gevoerde bestuur.

Lid 6: Het afleggen van verantwoording en het verstrekken van inlichtingen geschiedt met inachtneming van hetgeen hierover in de wet is bepaald.

Ad. 4 Afspraken over evaluatie

Door het toevoegen van een bepaling (artikel 39, lid a) die toeziet op de mogelijkheden tot het evalueren van de regeling, wordt voldoende invulling gegeven aan de verplichting conform de Wgr afspraken te maken over evaluatie.

Ad. 5 Verruiming van de begrotingscyclus

In de nieuwe Wgr zijn de termijnen voor het indienen van de Kadernota en Ontwerpbegroting aangepast. Deze aanpassing van termijnen ziet toe op een einddatum van 30 april in plaats van 15 april voor de kadernota, respectievelijk op een langere termijn van twaalf weken (in plaats van de huidige acht weken-termijn) gerekend vanaf het moment van toezending van de ontwerpbegroting aan Provinciale Staten (en raden), én het moment van vaststelling door het algemeen bestuur. Dit betekent zes weken meer procedure tijd. Een deel daarvan valt overigens binnen het zomerreces.

Het bestuur van DCMR heeft, in afstemming met de deelnemers, al eerder uitgesproken er voorstander van te zijn dat het eigen begrotingsproces vóór het zomerreces is afgerond. De reden hiervoor is dat daarmee het financiële kader voor de werkplannen in een vroegtijdig stadium vastligt. Daarmee wordt gebleven binnen de wettelijke termijn van twaalf weken. Dit betekent dat de huidige begrotingscyclus wordt gehandhaafd. Voorstel is om geen wensen en bedenkingen hierover uit te spreken.

Ad. 6 Aanscherping afspraken uittreding

In principe is uittreding uit de gemeenschappelijke regeling niet zonder meer mogelijk, aangezien de deelnemers wettelijk verplicht zijn de uitvoering van het milieubasistakenpakket bij een omgevingsdienst te beleggen.

Wel kunnen zich gevallen voordoen zoals provinciegrenscorrecties of herindelingen, waardoor sprake is van een verschuiving van de wettelijke taken naar een andere omgevingsdienst (al dan niet binnen een andere veiligheidsregio). De gemeenschappelijke regeling DCMR bevat al een bepaling over hoe de uittreedkosten worden bepaald, en is daarmee in lijn met de Wgr. Het voorstel is hier geen wensen en bedenkingen over te uiten.

Overige wijzigingen

In dit wijzigingsvoorstel wordt ook nog een aantal technische wijzigingen doorgevoerd, onder meer (1) als gevolg van de herindeling van gemeenten Brielle, Hellevoetsluis en Westvoorne tot Voorne aan Zee, (2) de nieuwe wettelijke kader van de Omgevingswet, (3) de taakomschrijving wordt geactualiseerd en (4) de rechtspositieregeling personeel wordt in lijn gebracht met de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren.

Conclusie

Gelet op het voorgaande stellen wij voor om wensen en bedenkingen te uiten naar aanleiding van de conceptwijziging van de gemeenschappelijke regeling DCMR. De wensen en bedenkingen hebben betrekking op de actieve informatieplicht.

Proces

De raden en Provinciale Staten worden eerst in de gelegenheid gesteld om zienswijzen over de ontwerpwijziging van de gemeenschappelijke regeling in te brengen bij het eigen college. De colleges worden verzocht de eventueel ingebrachte zienswijzen aan DCMR sturen. Het Algemeen bestuur besluit dan tot een definitief wijzigingsvoorstel dat vervolgens aan de deelnemers en (wederom) de raden en PS zal worden voorgelegd.

Voor een definitief besluit van de deelnemers om de gemeenschappelijke regeling te wijzigen is toestemming van de raden en Provinciale Staten vereist. Dit betekent dat de raden en Provinciale Staten twee keer in het proces tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling worden betrokken.

Procedure

Het wijzigen van de regeling vindt plaats door een besluit van de deelnemers, dat zijn de colleges. Voor dat besluit is toestemming van de gemeenteraad dan wel Provinciale Staten vereist.

Eerst een ontwerpwijziging

Hieraan voorafgaand worden de gemeenteraden en Provinciale Staten eerst in de gelegenheid gesteld om zienswijzen over een ontwerpwijziging in te dienen bij het eigen college. Dat kan binnen acht weken na ontvangst van de ontwerpwijziging.

Daarna vaststelling met toestemming

Nadat de raden eventuele zienswijzen hebben ingediend, wordt een voorstel voor een definitieve wijziging van de regeling opgesteld door het algemeen bestuur van DCMR. Dit voorstel wordt voorgelegd aan de colleges voor vaststelling. De colleges vragen daarbij (vooraf) toestemming aan de raden en Provinciale Staten.

Daarna bekendmaking

Om de wijziging van de regeling in werking te laten treden is bekendmaking vereist. Elke deelnemer maakt het eigen besluit tot wijziging van de regeling bekend via publicatie in het eigen Gemeenteblad of het Provinciaal blad.

Nadat alle colleges besloten hebben, moet de gemeenschappelijke regeling zelf bekendgemaakt worden in het Provinciaal Blad. De wijziging van de gemeenschappelijke regeling kan niet in werking treden voordat deze laatste bekendmaking heeft plaatsgevonden.

Dit dient voor 1 juli 2024 te zijn afgerond.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 21 november 2023, met het besluitnummer PZH-2023-842293983;

Gelet op Artikel Hoofdstuk IV van de Wet gemeenschappelijke regeling;

Besluiten:

1. Vast te stellen de wensen en bedenkingen zoals verwoord in dit Statenvoorstel.
2. Gedeputeerde Staten te verzoeken deze wensen en bedenkingen toe te zenden aan de Omgevingsdienst Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond (DCMR).

Den Haag, 13 december 2023

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Wvd. Griffier
Mr. M. Pe

Voorzitter
drs. J. Smit

Bijlagen:

1. _Brief_aan_DCMR_inz_zienswijze_wijzigingsvoorstel_22e_wijziging_GR_DCMR Milieudienst Rijnmond.docx
2. Wijzigingsbesluit Gemeenschappelijke Regeling DCMR 2024.pdf
3. Toelichting ontwerpwijziging Gemeenschappelijke Regeling DCMR.pdf
4. Geconsolideerde versie Gemeenschappelijke Regeling DCMR 2024.pdf
5. Brief zienswijze prov staten wijziging GR DCMR.pdf

Den Haag, 21 november 2023

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris
drs. M.J.A. van Bijnen MBA

plv. voorzitter
M.E. van Leeuwen